

TREENIGHETSLÄRAN

Treenighetsbegreppet förekommer inte i Bibeln, men läran är starkt underbyggd. Termen används först av Teofilos av Alexandria och torgförs av kyrkofadern Tertullianus för den bredare massan. Tydligast har läran artikulerats i den athanasianska trosbekännelsen.

Den athanasianska trosbekännelsen

Detta är den allmänliga kristna tron, att vi dyrka en enda Gud i tre personer och tre personer i en enda gudom i det att vi varken sammanblanda personerna eller söndra det gudomliga väsendet. En är nämligen Faderns person, en annan Sonens och åter en annan den Helige Andes. Men Faderns och Sonens och den Helige Andes gudom är en enda, lika i ära och lika i evigt majestät. Sådan Fadern är, sådan är Sonen och sådan även den Helige Ande.

Huvudpunkterna i den athanasianska trosbekännelsen:

- Det finns en Gud i tre personer
- Och tre personer i en Gud (Fadern, Sonen och den helige Ande)
- Alla tre har samma härlighet, majestät, är oskapade, eviga, gudomliga
- I treenigheten finns inget större eller mindre, utan just enhet

Treenigheten har kallats för kyrkans CENTRALDOGM. Om den förkastas får det djupa konsekvenser i vår syn på vem Jesus är, vad frälsningen är och vad ett kristet liv är.

Grunden för treenighetsläran

- Det finns bara en Gud!

Bibeln är mycket tydligt monoteistisk.

Jämför den judiska trosbekännelsen, *Shema*, 5 Mos 6:4.

Även Paulus är tydlig på denna punkt, 1 Kor 8:6, 1 Tim 2:5.

- Gud är tre tydliga personer

Bibeln talar om en mångfald i Gud. Även om treenighetsläran inte är lika tydlig i GT finns den tydligt antydd. Vid några tillfällen talar t.o.m. gudomen inbördes, Ps 110:1.

Inte minst framställer de gamla profetiorna en bild av den kommande Messias som Guds son, Mika 5:2b, Dan 7:13. Kanske antyds också treenigheten i Jesajas trefaldiga helighetsrop, Jes 6:2f.

I Nt möter vi treenighetsläran i klart dagsljus. Det finns inget annat sätt att läsa NT än att möta Fadern som Gud, och Sonen som Gud eller Anden som Gud. Son EN Gud - inte tre.

Jesus befäller oss att döpa i *Faderns, Sonens och den helige Andes namn*, Matt 28:18-20.

Ordets NAMN står i ental!

NT är fyllt av trinitariska utsagor:

- Bebådelsen, Luk 1:35ff, ANDEN ska komma över Maria, för ingenting kan vara omöjligt för GUD. Så skall hon föda SONEN.
- I Berättelsen om Jesu dop, Matt 3:16f, är treenigheten aktiv. ANDEN kommer över SONEN och FADERNS röst hörs.
- I Jesu avskedstal, se Joh 15:26.
- Och ofta hos Paulus, 2 Kor 13:13, Rom 1:7, 1 Kor 1:3, 2 Kor 1:2, Gal 1:3...

Treenigheten och Jesus

Om vi förkastar treenighetsläran betyder det att vi förkastar den klassiska kristna trosbekännelsen om Jesus som SANN MÄNNISKA och SANN GUD!

Den stränga monoteismen (som vi möter den i Islam, Judendom) spricker upp i ett leende i Kristus. Om treenighetsläran inte är korrekt kan ju inte Jesus vara Gud. Men det är faktiskt vad Bibeln lär. Det är framförallt Jesu självanspråk som tvingar oss att börja tänka om Gud som mångfald.

Människan Jesus

Joh 1:1-18. Ordet är en filosofisk omskrivning av Jesus. Två viktiga ting i texten.

- Jesus var Gud.
- Jesus var människa.

Genom åren har många rörelser uppstått som bekänt Jesus men förnekat att han varit människa (gnosticismen) eller att han varit Gud (Jehovas vittnen, säger att Jesus var en gud). Men Johannes skriver att Jesus var människa och Gud.

Jesus blev människa av tre orsaker

1. För att visa vad en sann människa är.
Han var en sann människa och när vi ser på Jesus kan vi förstå vad det är att vara människa. Vad vi var skapade till.
2. För att visa människan vem Gud är.
2 Kor 4:6, Hebr 1:3, Joh 1:14.
3. För att lida som människa, i hela mänsklighetens ställe.
3 Mos 9:3. Kravet på det felfria offret.

Jesus gick in under människors situation

Han blev trött: Joh 4:6

Han blev hungrig: Matt 21:18

Han blev törstig: Joh 19:28

Han frestades: Hebr 4:15

Kort sagt: Gud vet hur det är att vara människa!

Jesus var Gud

Jes 9:6. "*Väldig Gud*".

Joh 10:30-33. Judarna reagerade med ilska. Det är ingen tvekan om att de judiska ledarna uppfattade att Jesus lärde att han var Gud. Det var tillslut också därför han dödades!

Hela Jesu liv vittnade om att Han var mer än en människa. Hans kärlek, rättfärdighet osv.

Hans under var ett bevis för att Han var Guds Son: Joh 20:30-31.

Joh 10:30: *-Jag och Fadern är ett!*

Jesus fanns före sin födelse - *preexistens*. Joh 8:58, Joh 17:5, 24.

Se även Tomas bekännelse, Joh 20:28.

Både Gud och människa.

Avlad av den helige Ande i en jungfrus liv.

Förutsagt: 1Mos 3:15, Jes 7:14.

Och bekräftat: Luk 1:26ff.

Jesus var både Gud och människa.

Varför är det så viktigt att Jesus var både Gud och människa?

- Om Han inte var människa kunde Han inte förstå oss. Hebr 4:14-16.
- Om Han inte var Gud kunde Han inte hjälpa oss.

Detta betyder att OM VI FÖRNEKAR TREENIGHETSLÄRAN FÖRNEKAR VI OCKSÅ ATT JESUS VAR GUD OCH DÄRMED ÄVEN VÅR EGEN RÄDDNING!

Nu var Han BÅDE Gud och människa, därför kunde han återföre Gud och människa igen.

Också Anden framställs som Gud

Anden tillskrivs Guds egenskaper:

Han är evig: Hebr 9:14

Allestädes närvarande: Ps 139:7

Allvetande: 1Kor 2:10f

Den helige Ande kallas Gud: Apg 5:3f

Är treenighetsläran en motsägelse?

Om vi lärde att Gud var tre personer och en person på samma gång skulle det vara en motsägelse. Nu lär vi att Gud är tre personer med en och samma gudomliga natur. Det är inte en motsägelse. Det är dock ett mysterium.

Missuppfattningar och villoläror

Några avvikelser från klassisk kristen tro, enligt den athanasianska trosbekännelsen:

- Adoptianismen

Den 17 februari 2003 publicerar författaren Jonas Gardell ett inlägg i Svenska Dagbladet där han slår fast: *"Man föds inte till Guds son, man utväljs till det."*

Ett modernt exempel på adoptianismen. Enligt den var Jesus en utvald människa som upphöjdes till Guds son under sitt jordeliv.

- Subordianismen

Av *subordinatio*, underordnad. Jesus sägs vara underordnad Gud. Han är av evighet men blev människa och blev därmed underordnad Fadern.

- Modalismen

Av *modus*, sätt. En Gud uppenbarar sig på tre olika sätt. Som EN skådespelare med TRE olika masker. D.v.s. Gud är inte längre tre distinkta personer. Personerna är endast tre olika uttryck. Sonen har ingen evig existens. Han är en uppenbarelse av Gud i tiden.

Mot detta talar mycket i Bibeln. T.ex. att Jesus sitter på Faderns högra sida.

- Den muslimska treenighetsuppfattningen.

Alltså hur Muhammed uppfattade den kristna treenighetsläran. Hans missförstånd ligger till grund för mycket kritik mot den kristna läran. Faktum är att det han och muslimska teologer idag kritiserar skulle också en rättrogen kristen kritisera! Vi skulle vinna mycket på att reda ut begreppen.

Sura 5:116: *"Jesus, Marias son, har du sagt till människorna: `Tagen mig och min moder till gudar i stället för Gud?'"* Också en kristen skulle ivrigt fördöma en sådan lära.

- *Född av Gud*, uppfattas av en muslim på ett bokstavligt sätt, som att Gud skulle haft en fysisk sexuell relation med en människa så att Jesus kunnat födas. Och inte kan väl en evig Gud vara skapad?

Återigen håller en kristen med. När vi talar om att Jesus är född av Gud hänvisar vi till deras gemensamma eviga ursprung, deras gemensamma natur.

Bilder som förklarar - och som inte gör det

Vi använder ofta analogier för att försöka förklara treenigheten. Några av dem fungerar. Andra skjuter förbi målet.

Bilder som inte fungerar särskilt bra

- Vatten: Is, ånga, vätska. Tre former, samma konsistens.
Fungerar bara delvis, eftersom dessa tre former inte kan uppträda samtidigt. Bilden uttrycker snarare en modalistisk syn på treenigheten.
- Tre länkar i en kedja.
Ingen bra bild. Länkarna är åtskiljbara delar.
- Människans kropp, själ och ande.
Fast kropp och själ/ande ska faktiskt åtskiljas en dag.

Bättre bilder

- En matematisk illustration.
Treenighetens kritiker säger att $1+1+1$ aldrig kan bli 1. En kristen skulle svara att $1 \times 1 \times 1 = 1$.
Gud är treenig, inte trefaldig.
- En triangel. En triangel, tre kanter. En Gud, tre personer.
- Kärleken
Där det finns kärlek finns det a) En älskare (Fader), en älskad (sonen) och kärlek dem emellan (Anden). En bra bild då den uttrycker dynamik, enhet och relation.
- En bild från människans värld.
Det finns en särskild enhet mellan människans TANKE, hennes IDÉER och de ORD hon använder för att uttrycka dem som skulle kunna tillämpas på treenigheten. Här finns enhet, men ändå tre åtskilda inslag.
- Den öppna famnen
Den vackraste bilden använder nog kyrkofadern Ireneus som säger att Fadern har sträckt ut sina två armar; Sonen och Anden mot världen för att famn den.